

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๒๑๐๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ สร้างสังคมสันติภาพ

เรื่อง กฎหมายอาญาน่ารู้

ครูผู้สอน ครูภากร อุปการแก้ว

คำถามชวนคิด

ถ้านักเรียนอยู่ในโรงเรียน
ที่ไม่มีระเบียบ
จะเกิดอะไรขึ้น

คำถามชวนคิด

บอกพฤติกรรมที่ไม่ดีในสังคม
ที่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน

คำถามชวนคิด

ถ้าทำพฤติกรรมเหล่านั้น
แล้วไม่มีความผิดสังคม
จะเป็นอย่างไร

คำถามชวนคิด

ควรใช้อะไรในการควบคุม
พฤติกรรมที่ไม่ดีเหล่านั้น

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่า
เรามีกฎหรือกฎหมายไว้ทำไม

กฎหมายอาญา

น่ารู้

จุดประสงค์การเรียนรู้

- บอกความหมายของกฎหมายอาญาได้
- จำแนกผลกระทบที่เกิดจากกระทำผิดกฎหมายอาญาได้
- บอกผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตนเองและครอบครัว
หากกระทำผิดกฎหมายอาญาได้

กฎหมายอาญา

กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐในการควบคุมพฤติกรรม
ของประชาชน เพื่อ....

ป้องกันและปราบปรามการกระทำที่เป็นภัยและอันตรายต่อสังคม
โดยกำหนดความผิดและบทลงโทษไว้อย่างชัดเจนและเป็นธรรม

ระดมความคิด

ให้นักเรียนช่วยกันระดมความคิด

ตัวอย่างการกระทำผิดกฎหมายอาญาที่พบเห็นใน
ชีวิตประจำวันให้ได้มากที่สุด ภายในเวลา ๑ นาที

คดีทำศน์

๒ เด็กชาย รุมตีชายเร่ร่อนสาหัส

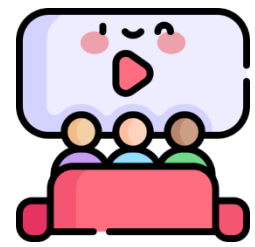
06:56:56

ข่าวเช้า

ข่าวเช้า

วิดีโอทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวิดีโอทัศน์ : ๒ เด็กชาย รุมนดีชายเร่ร่อนสาหัส

เผยแพร่โดย : เรื่องเล่าเช้านี้

วันที่เผยแพร่ ๒๙ ต.ค. ๒๐๒๔

ที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=UwQoAlHxAsE>

กิจกรรม

ร่วมด้วย

ช่วยกันอภิปราย

๑. จากวิถีทัศน์ที่ชม เกิดอะไรขึ้น มีการกระทำผิด อย่างไร

๒. ในเหตุการณ์นี้ พฤติกรรมใด “ผิดกฎหมายอาญา”
แล้วมีโทษอย่างไร

๓. คิดว่าเด็กที่ทำร้ายผู้อื่นควรถูกลงโทษหรือไม่ ควรลงโทษ
อย่างไรให้เป็นธรรม

๔. ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นี้ จะเลือกทำอะไร
๕. กฎหมายอาญาช่วยไม่ให้คนทำผิดซ้ำได้อย่างไร
๖. ทำไมเราต้องมีกฎหมายอาญาในสังคม

จากวิถีทัศน์ที่ชม เกิดอะไรขึ้น มีการกระทำผิดอย่างไร

เกิดเหตุการณ์ที่ชายไร้บ้านคนหนึ่งถูกกลุ่มวัยรุ่น
ทำร้ายร่างกายอย่างรุนแรง ทั้งตี กระแทบ และกลับมา
ทำร้ายซ้ำ แม้เขาจะไม่ได้ทำอะไรผิด

๒

ในเหตุการณ์นี้ พฤติกรรมใด “ผิดกฎหมายอาญา” แล้วมีโทษอย่างไร

การทำร้ายร่างกายชายไร้บ้าน เป็นความผิดอาญา มีโทษจำคุก
หรือคุมประพฤติก ตามความรุนแรงของบาดแผล แม้ผู้กระทำ
จะเป็นเด็ก ก็ยังอยู่ภายใต้กระบวนการกฎหมายเยาวชน

กฎหมายอาญาไทยระบุความผิดและบทลงโทษ

๑. ฐานความผิด “ทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนได้รับอันตรายสาหัส”

มาตรา ๒๙๗ :

ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายรับอันตรายสาหัส เช่น กระตุกหัก ปอดฉีก เลือดออกภายใน ฯลฯ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๖ เดือน ถึง ๑๐ ปี และปรับตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ – ๒๐๐,๐๐๐ บาท

กฎหมายอาญาไทยระบุความผิดและบทลงโทษ

๒. กฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

มาตรา ๗๔ :

เด็กอายุเกิน ๑๒ ปีแต่ไม่เกิน ๑๕ ปี แม้กระทำความผิดอาญา “ไม่ต้องรับโทษ” แต่ศาลมีอำนาจใช้มาตรการพิเศษ เช่น ว่ากล่าวตักเตือนเด็กและผู้ปกครอง มอบตัวให้ผู้ปกครองดูแล พร้อมกำหนดเงื่อนไข ส่งไปสถานศึกษา/สถานฝึกอบรม หรือสถานคุมประพฤติกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติ

๓

คิดว่าเด็กที่ทำร้ายผู้อื่นควรถูกลงโทษหรือไม่ ควรลงโทษอย่างไร
ให้เป็นธรรม

ควรลงโทษ เพื่อให้เขารู้ว่าสิ่งที่ทำเป็นความผิด การลงโทษควรเน้น
ให้กลับตัว เช่น เข้าค่ายปรับพฤติกรรม บำเพ็ญประโยชน์
ถ้ารุนแรงมาก อาจต้องคุมประพฤติหรือเข้าสถานพินิจ

ถ้านักเรียนอยู่ในเหตุการณ์นี้ จะเลือกทำอย่างไร

รีบห้ามเพื่อน หรือพยายามพาเพื่อนไปให้พ้นจุดนั้น ขอความช่วยเหลือ
จากผู้ใหญ่/แจ้งครู/แจ้งตำรวจ ไม่คล้อยตามเพื่อน แม้จะถูกกดดัน

๕

กฎหมายอาญาช่วยไม่ให้คนทำผิดซ้ำได้อย่างไร

ทำให้คนรู้ว่า “ถ้าทำผิด มีโทษ” จะได้ไม่กล้าทำ ช่วยให้คนกลัวการลงโทษ และระมัดระวังพฤติกรรมช่วยให้ผู้กระทำผิดได้กลับตัว และป้องกันไม่ให้ทำผิดซ้ำ

๒

ทำไมเราต้องมีกฎหมายอาญาในสังคม

เพื่อควบคุมไม่ให้คนทำผิดป้องกันพฤติกรรมรุนแรง เช่น ขโมย ตี ทำร้าย
ทำให้สังคมปลอดภัยและอยู่ร่วมกันอย่างเป็นระเบียบ

กฎหมายอาญาน่ารู้

คำอธิบาย

๑. ครูแจกชุดภาพอินโฟกราฟิกกฎหมายอาญา (๑๐ แผ่น)
ให้แต่ละกลุ่ม
๒. นักเรียนช่วยกันอ่านและดูภาพในชุดอินโฟกราฟิก
ทั้งหมด โดยผลัดกันดูให้ครบทุกแผ่น

คำอธิบาย

๓. ให้นักเรียนช่วยกันจัดหมวดหมู่ภาพ แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท

๑. ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ๒. ความผิดเกี่ยวกับร่างกาย

๓. ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง

๔. ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

Law เป็นประเด็น

ผิด VS เมี๊ยว ตักกัน!

พบเห็น “ทำร้ายร่างกาย” ช่วยอะไรไม่ได้จริงหรือ?

สามัญกรรยา ทำร้ายร่างกายมีความผิดตามกฎหมาย (ยอมความได้)

ความผิดฐานกระทำความรุนแรงในครอบครัว

- จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ

- จำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้พบเห็นการกระทำความรุนแรงในครอบครัว มีหน้าที่แจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยได้รับความคุ้มครอง ไม่ต้องรับผิดทางแพ่ง ทางอาญา ทางปกครอง

ช่วยอย่างไร?

ตั้งสติก่อนเข้าไปช่วย

เห็นคน “ตกอยู่ในอันตราย” หากไม่เข้าไปช่วยผู้ถูกทำร้าย อาจเจ็บสาหัสหรือตาย และประเมินเหตุการณ์แล้วไม่น่าเป็นอันตราย แก่ตนเองหรือผู้อื่น

เข้าไปห้ามและเจรจา

ลอง “ประเมินสถานการณ์” แล้วคนร้ายไม่มีอาวุธ สามารถเข้าไปแยกตัวผู้ถูกทำร้ายออกจากคนก่อเหตุได้

รับตามคนมาช่วย

หาวิธีและหนทางตามคนมาช่วยให้ได้มากที่สุด เพื่อช่วยระงับเหตุไม่ให้ลุกลามบานปลาย เช่น รปภ. ที่อยู่ใกล้เกิดเหตุ

แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รับโทรแจ้งหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือ

- ตำรวจ โทร. 191
- ศูนย์ช่วยเหลือสังคม โทร. 1300
- ศูนย์ช่วยเหลือเร่งด่วน โทร. 1507, 1578
- มูลนิธิปวีณาเพื่อเด็กและสตรี โทร. 1134

ช่วยได้ แต่...ไม่ช่วย

เห็นคนอื่นอยู่ในอันตราย “ที่ตนเองช่วยได้” และ “ไม่น่าเป็นอันตราย” แก่ตนเองหรือผู้อื่น แต่ไม่เข้าไปช่วย อาจมีความผิด

จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ช่วยไม่ได้ เพราะอันตราย

พบเห็นคนถูกทำร้าย แต่กลัวเป็นอันตราย ไม่เข้าไปช่วย ถือว่าไม่มี ความผิด

ผู้ก่อเหตุมีอาวุธ

ผู้ก่อเหตุมีอาวุธ

ผู้ก่อเหตุเป็นผู้ชาย

พบเห็นเหตุทำร้ายร่างกาย (ความผิดซึ่งหน้า) มีสิทธิจับผู้ทำความผิดได้

สำนักงานกิจการยุติธรรม | @weareoja

ประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 374, 295)
ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (มาตรา 79, 80)
พ.ร.บ. ความคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 (มาตรา 4, 5)

โพสต์ แชร์ ไม่คิด ชีวิตใกล้คุก

9200

ไม่จริง!!

1000

“ 191 ”

หมายเลขฉุกเฉินสำหรับประเทศไทย

การเผยแพร่ข้อมูลที่ไม่เป็นความจริง หมายถึง และอาจทำลายนาชีวิตของผู้อื่น

300

มาตรา 14 แห่ง พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560

ใครโพสต์ข้อมูลอันเป็นเท็จ หรือเรื่องไม่จริงที่ทำให้เกิดความเสียหายถึงต่อบุคคล รุขทิจ หรือความมั่นคงของชาติ

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ด้วยความปรารถนาดีจากกองบังคับการปราบปราม

กองปราบปราม POLICE

เด็กถูกทารุณกรรม

ครูต้องรับรายงานเจ้าหน้าที่ทันที

ครู อาจารย์ หรือผู้ใด

พบเห็นเหตุการณ์ที่ปรากฏชัด หรือ สงสัยว่าเด็กถูกทารุณกรรม

ให้รับแจ้งหรือรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
พนักงานฝ่ายปกครอง หรือผู้มีอำนาจคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

หากพบหรือทราบว่าเด็กถูกรุมข่มขืน
ให้รับแจ้งหรือรายงานให้เจ้าหน้าที่ทราบ

มิใช่บังคับให้เด็กลาออกจากโรงเรียน
ซึ่งถือเป็นการทารุณกรรมด้านจิตใจของเด็ก

ผู้ที่กระทำการทารุณกรรมต่อเด็ก ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม
มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน
หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

"ลักทรัพย์โดยทำลาย

สร้างความเสียหายแก่ทางหลวง"

โทษจำคุกสูงสุด 7 ปี

ห้ามขุด ขน ทำลาย หรือทำให้เสียหาย

แก่ทางหลวงหรือวัตถุสำหรับใช้งานทาง

มีความผิดตาม พ.ร.บ.ทางหลวง พ.ศ. 2535 ม.43

โทษ จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ห้ามลักทรัพย์ ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์

มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาลักทรัพย์ ม.335 (10)

โทษ จำคุก 1 - 5 ปี และ ปรับ 20,000 - 100,000 บาท

!! รับโทษหนักขึ้นเมื่อ...

- ร่วมกันกระทำความผิดตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
- กระทำความผิดในเวลากลางคืน

โทษ จำคุก 1 - 7 ปี และ ปรับ 20,000 - 140,000 บาท

“ผู้กระทำความผิดต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนทรัพย์สินที่เสียหายและสูญเสียอื่นด้วย”

พบผู้กระทำความผิดแจ้งสายด่วน 1146

เพื่อความปลอดภัยในการเดินทางของประชาชนและเป็นการร่วมกันดูแลรักษา
ทรัพย์สินของทางราชการให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่าต่อไป

Q: ถ้าคนอื่นพล่อยๆ ผิดกฎหมายหรือไม่?

E

A: ผิด

คำด่าพล่อยๆ หากเป็นการ "ดูหมิ่น"

เช่น ดูถูก แหย่ดหยาม ทำให้อับอาย ทำให้เสียหาย เป็นที่เกลียดชัง
= ความผิดฐานดูหมิ่น มีโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน
10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ทำให้บุพการีบาดเจ็บ "จนทุพพลภาพ" มีความผิด

บุตรหลานคนใดที่ทำร้ายบุพการี
ถือว่ามีความผิดตามกฎหมาย
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี
ปรับไม่เกิน 60,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

แต่หากทำร้ายร่างกายบุพการี
"ได้รับอันตรายสาหัส"
ผู้กระทำต้องระวางโทษ
จำคุก 2 - 10 ปี
ปรับ 40,000 - 200,000 บาท

ทำร้ายสัตว์เลี้ยงมีโทษสูงสุด

จำคุก 2 ปี ปรับ 4 หมื่นบาท

พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 เป็นกฎหมายที่มุ่งคุ้มครอง “สัตว์” โดยแบ่งเป็น สัตว์บ้าน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งาน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นพาหนะ สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นเพื่อน สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร สัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการแสดง หรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด

ทั้งนี้ การทำร้าย ทารุณสัตว์เลี้ยง เป็นเรื่องที่ไม่ควรกระทำ เพราะนอกจากเรื่องของคุณธรรม ยังเสี่ยงได้รับโทษจากกฎหมายที่กำหนดไว้อีกด้วย

ตามพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์ โดยไม่มีเหตุอันสมควร

จำคุกไม่เกิน 2 ปี

ปรับไม่เกิน 40,000 บาท

หรือทั้งจำทั้งปรับ

นิยามคำว่า “การทารุณกรรม” แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. เป็นการกระทำ หรือต่อนการกระทำใดๆ ที่ทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ทรมาน ไม่ว่าทางร่างกายหรือจิตใจ ได้รับความเจ็บปวด ความเจ็บป่วย ทุพพลภาพ หรืออาจมีผลทำให้สัตว์นั้นตาย

2. ให้หมายความรวมถึงการใช้สัตว์เพื่อการ สัตว์เจ็บป่วย สัตว์ชรา หรือสัตว์ที่กำลังตั้งท้อง เพื่อแสวงหาประโยชน์ รวมถึงการใช้สัตว์ประกอบภารกิจ ใช้สัตว์ทำงานจนเกินสมควร หรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นเจ็บป่วย ชรา หรืออ่อนอายุ

ที่มา: พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 มาตรา 3 มาตรา 20 มาตรา 31

จัดทำโดย กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

การกระทำความผิดตาม พ.ร.บ. คอมพิวเตอร์ 2550

มาตราที่ 5 :
โทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน
และปรับไม่เกิน 10,000 บาท

แอบเอา ID และ Password
ผู้อื่นไปเข้าสู่ระบบ

มาตราที่ 7 :
โทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี
ปรับไม่เกิน 40,000 บาท

แอบเอา ID และ Password
ผู้อื่นไปเข้าสู่ระบบและ
copy ข้อมูลออกมา

มาตราที่ 14 :
โทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี
ปรับไม่เกิน 100,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

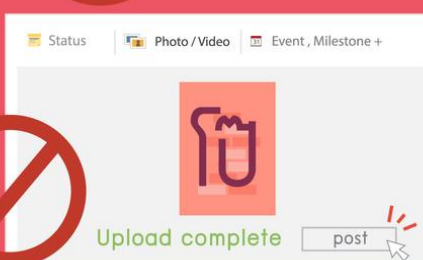
ปล่อยข่าวลือให้บ้านเมือง
เกิดความซุญนุญวายน
แตกตื่น

ชอบใส่ร้ายป้ายสีคนอื่น
เกิดความเสียหาย อับอาย

Upload รูป
ลามกอนาจาร
ไม่ว่ารูปตัวเอง
หรือรูปคนอื่น

มาตราที่ 16 :
โทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี
ปรับไม่เกิน 60,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ตัดต่อภาพผู้อื่น ไม่ว่าภาพนิ่ง
หรือวิดีโอ แล้วนำมาเผยแพร่
ทางอินเทอร์เน็ต ทำให้เจ้าของภาพ
เสียหาย อับอาย

ติดตามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ : <http://itlife.most.go.th>

เฉลี่ย

กฎหมายอาญาน่ารู้

จับคู่สรุปบทเรียน

๑. กฎหมายอาญาคืออะไร
๒. ผลกระทบที่เกิดจากการกระทำผิดกฎหมายอาญา
มีอะไรบ้าง

แนวคำตอบ

กฎหมายอาญา คือ เครื่องมือของรัฐในการควบคุมพฤติกรรมประชาชน โดยกำหนดความผิดและบทลงโทษเพื่อป้องกันและปราบปรามสิ่งที่เป็นอันตรายต่อสังคมอย่างเป็นธรรม

แนวคำตอบ

การกระทำผิดกฎหมายอาญามีผลกระทบหลายด้าน เช่น ผู้กระทำผิดอาจถูกจับ ติดคุก หรือเสียค่าปรับ ทำให้เสียอิสรภาพ เสียชื่อเสียง และอนาคต บางครั้งยังทำให้ครอบครัวเดือดร้อนสังคมไม่ไว้วางใจ และเกิดความไม่สงบในชุมชนด้วย

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับ ตนเองและครอบครัว

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงาน เรื่อง ปกป้องตัวตน

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่

www.dltv.ac.th)

